

Maria Ciuró

DE DIJOURS A DIJOURS

ANEM abocats á una forma arancelaria...
Malgrat l' haber quedat de ministre l' Eche-
garay, qu' es un dels vells apóstols de l' escola
lliure-cambista, qu' es la verament liberal... com qu'
aixó de las llibertats, es faula per aquesta terra de
jesuitisme-capellanesch: sempre 's fan las cosas al in-
revers del que sembla que tindrían de fer, y vivim en
trampats, pe 'ls procediments conservadors... es del cas
l' explicar al poble la doctrina lliure-cambista, que 'n
pot adobar 'ls mals de la patria.

Per aixó es que no l' han de seguir 'ls governs des-
dixats que patim.

Aqui tenen 'l pegat, que curaría tots 'ls mals del
poble, més que pe 'ls llops grossos n' sían sangoneras.

Lo comers ab l' extranger, te la ventatja d' estendre
'l cercol de sos cambis; de multiplicarls més y més... y
de disminuir 'l risch mercantil dels que 'l fan.

Guarda en son sí, todas las ventatjas del segur, ma-
terial del que pren todas las semblansas.

Els beneficis qu' ell procura, son més grans, quan
major es l' escola ab que 's negocia, com se pot com-
probar, agafant per exemple 'ls fets que tenen relació
ab lo comers dels blats.

Quan 'l comers dels blats es privar ab l' extranger,
s' han d' aguantar tots 'ls mals de la producció agrico-
la del país, sens cap mena d' atenuants.

Si l' abundor de la collita es molta, l' pagés que con-
rea 'l grà, pert... y si l' anyada es dolenta, qui pert es
'l consumidor... es á dir 'l poble qu' ha de menjar pa.
¡Estrany contrast!

Mentrestant que tenen abundor de blat uns reyal-
mes y menjan 'l pá barato... altres, vehin, 's trovan
al inrevers; y sempre aixís.

¿Qui pot fer entendre, en tal cas, á un pagés que s'
arruina, que no pot vendre 'l blat á l' extranger, que
li pagaria á bon preu?

¿Com persuadir al consumidor, de la necessitat de
no comprar á son vehí, un aliment indispensable, que
li venen barato?

Quan 'l comers dels blats es lliure, 's conjumina
per las nacions una mena d' arreglo de modos que
tots 'ls mercats quedan ben provehits.

La llibertat del comers, fá que s' aguanti una corrent
y regular demanadissa de blat, tots 'ls anys, que ser-
veix de basa pera disposar 'l conreu... cosa que no 's
pot fer de cap dels modos, ab lo sistema de la prohi-
bició per quan 'l consum, uns anys, no demana per
res, y d' altres demana massa.

May, lo nivell just qu' es necessita.

Ab ell, 'ls paissos agrícols, no més pòden conrear
per sí, de sort que la demanadissa estrangera, sempre
'ls ve per la finestra, sent perjudicial pe 'ls compradors
ordinaris.

La llibertat del comers, treu aquest desordre; resta-
bleix 'l benestar y la justicia per tots... fins ahont pot
ser.

Lo que passa ab 'l blat, passa ab tot 'l demés.

¿Y que dirém de las primas que 'ls governs donan

per l' exportació dels productes á industrias determi-
nadas?

Qu' es una conxorxa; una bogeria, l' imposar sacri-
ficis als propis ciutadans-consumidors, pera donar pro-
tecció á una industria que ni menys pot subsistir dins
las condicions comunas á las altres; tot per afavorir
uns industrials que no podrian vendre 'ls seus produc-
tes mancats d' aquets auxilis.

¡Aixó sí, qu' es llensar 'ls quartos!

De bona fé, que ni 's podría creurer tal disbarat...
si no 'l vejessim sovint.

Es clar, que no tots 'ls pobles poden barallars ab
armas iguals, quan 's tracta de competencies indus-
trials; mes s' han de conformar 'ls interiors, resignars'
y procurar l' enlayrament al nivell dels més avan-
sats... qu' es acció meritoria.

Els industrials que 's poden posar al costat dels re-
yalmes més adelantats, poguent mantenirhi competen-
cias mercantils, han de ferho ab recursos naturals y
propis, sens demanar proteccions y menos diners, als
governos, que no donan may forsas als uns sens pen-
drerlas dels altres, sobre tot dels pobres; que prenen
molt més del que donan... y que no deixan content á
ningú.

No será pe 'l demés, lo dir quatre paraulas sobres
'l *régimen colonial* montat damunt d' un erro llastimós
per medi del qual, determinats pobles pagavan molt
més car que sos vehins, todas las mercancías; sens
altre recompensa que 'l luxu de possehir terras llunya-
nas... encara que no las hagin pogudas guardar.

Y, per tornars'... sols á las colonias fonamentadas
pe 'ls *Europeos* 's veu la lepra de l' esclavitut moderna.

El pacte de familia, que lligava las nacions... ha ter-
menat á la fi, ab satisfacció dels que s' estiman 'l co-
mers y l' industria.

May havia estat viable ab todas sas parts, y 'l que
guardava no era res més que la barreja de contradic-
cions que farían riurer... si el testimoni de l' experien-
cia no ensenyés com fan plorar.

Dins la filosofia, dins la política y en religió, s' ha
arrossegat l' esperit humá dins fatals erros.

Dins l' economia política, n' ha tingut dos de grans:
l' esclavitut y la protecció...

Mes hem de dirho ait; sens l' apoyo de la gent de la
política, no haurían perdurat tals erros, si d' acás ha-
guessen arribat á naixer, que no ho creyém pas.

Sempre que l' humá esperit, pot escapar del jou
de la forsa bruta, que s' imposa ab nom d' autorita-
tat, no va extraviat per llarch temps.

Guat per sas necessitats, corretgit pe 'ls sufriments,
pot ensopegar y caurer; mes no tarda en posars' á son
centre... arivant ben aprop de la veritat.

Per aixó sens assistencia d' autoritats y molts cops á
son pesar, 'ls pobles han arribat á organisar las insti-
tucions socials més maravellosas: la repartició del tra-
vall y la distribució de las riquesas.

D' aytal consideració y de las reflexions que suge-
reix, se 'n pot traure font abundosa d' ensenyansas, pe
'l pervindre social de las societats modernas.

¿Ho farán?

CALIXTE PI Y XARAU

La Tuyaada

La nota de la setmana ha estat lo vent del dilluns, que semblava que 'ns trovessim al Ampordá part demunt.

Com que 'l día antes, diumenge, van ferse eleccions á gust dels candidats de la *Lliga* y ab molt disgust de 'n Lerrú, desprenentse moltes fullas d' il-lusions, somnis y orgulls del arbre de la política (qu' es un arbre mitj caygut aquí dintre Catalunya)..., lo vent del dilluns segur que bufá ab l' idea expressa de netejar de ganduls á la Plassa de Sant Jaume y escombrar lo fullám brut de cantons y arreconadas de la Casa del Comú.

Aixó del vent, aquí á Espanya, (y á Castella més, per punt) hauria de bufar sempre formant sempre bofaruts que fes ballar com las fullas als polítichs de més urch y als cacichs de tota mena, sens' dir quins, puig tots son uns, y després de fer ballarlos ferne de tots un embull y llensarlos com á bolvas per l' espay... y tururut.

¡N' hi han tantas de fullas secas per escombrar de molts punts que per endúrseles totas y fer net de tots, be puch assegurar, malvinatje que 's necessitan tots junts huracáns y tramontanas,

tots els ciclons... y 'ls *simouns* que son els vents del Sahara • que s' enduhen cel amunt fins els camells ab la carga, com brins de palla... ¡Jo 't fum!

*
**

Per fi sembla que la tanca del ferrocarril difunt que hi ha en lo carrer de Balmes haurá desaparegut d' aquí á uns quants días... ó mesos (qu' encare no ho veig segur) y en lloch de la tanca aqueixa de fusta que fins ja put de podrida y de corcada, diuhen que hi posarán un cercat (tanca á la moderna) que será igual, pe 'ls meus ulls, igual que la tanca vella, si no posan de—retruch— la tanca vella pintada y per barracas alguns kioscos de á *pela* 'l rengle ó be gabias de pu-puts).

Si no ve un vent que s' endugui —mes fort que 'l vent del dilluns— la tal tanca y las casillas dels guarda-vías, ó algún incendi que 'n fassi cendra, incendi casual, no vull ferme la il-lusió de veure tal carré que dará gust sense res que l' entorpeixi ó sense fustots y embulls, fins al día del Judici final á las quatre en punt.

Y 'l cambi de tracció d' are si es que 'ls *Reys* no 'ns portan un

carrilet d' aquells del *Siglo* que van ab corda y no ab fum ó un tranvia sense trol-ley que van cap avall y amunt tocant un ressort de sota ja podém esperar ¡uy! assentats... ¿abont? á terra, porque 'l tal cambi es molt lluny.

De Sarriá la carrossa y 'l carrer de Balmes junts; son dos cosas inviolables, intangibles de segur.

*
**

Ab son automóvil-ómnibus *La Catalana* ha sigut aplaudida aqueixos días per tota la gent que fuig de rutinas y antiguallas y celebra tot impuls als Avens en tots els ordres de la vida en las grans urbs, y aixó honra á Barcelona porque, donchs, s' ha sapigut que tal locomoció nova pe 'l servey públich pochs punts del extranger la disfrutan passant aixís al damunt de capitals d' importancia qu' encare no 'n tenen ni un. Are ab aqueix adelanto *La Catalana*, per punt, que deixi pujá á cinch cèntims, d' Aribau á l' Arch de Triumf y 's fará encar' més simpática y no 'n dirá mal ningú.

PEPET DEL CARRIL

Intringulis

Si una dona, algo dona;
sempre dona, algo de dona.

Si hi ha un lladre y un gos lladra;
el gos lladra, per lo lladre.

Com més portas, portas;
més portas, portas.

Si 'l que roba, sols veu roba;
sempre roba, sols la roba.

Si no bech, tindrè el coll sech;
y si sech, tindrè mes set.

R. de la GALERA.

TÁLONARIS

pera lo **SORTEIG** de **NADAL** Magnificament litografiats

A dugas tintas		A una tinta	
Los de 100 fullas, á 80 cts.	Los de 100 fullas, á 50 cts.	Los de 100 fullas, á 50 cts.	Los de 100 fullas, á 35 cts.
„ „ 50 „ á 50 „	„ „ 50 „ á 35 „	„ „ 50 „ á 35 „	„ „ 50 „ á 35 „

Vendas al per major y al detall

Litografia Barcelonesa de Ramón Estany. - Sant Ramón, 6

Dígam com portas
lo bastó...
y 't diré qui ets

Un coronel retirat...

Un terrible regidó,

Un jefe de negociat

Un solemne carrinçó.

LA TOMASA

Un apuntadó y copista

Un eximi menescal

Un neula que 's diu Batista

y un acabat animal.

Resultats de la trencadissa

ASCO! TÉU Joan: vos sou un pobre jornaler, sense mes riquesa que 'l trist y pesat treball que os dona per viure; donchs, sabent que sou un honrat obrer, carregat de familia, crech qu' es hora de treureus del fanch en que viviu.

- Digui.

- Ja sabéu que las influencias meas son poderosas tant á Madrid com á tot arréu: la meva vida política tothom la sab, y no ignoréu que sols me cal demanar una col·locació bona y reposada pera obtindrela al cap de pocas horas.

- Es veritat: molta veritat.

- Donchs be: pensant en vos, y creyent obrar en consciencia, vinch á dirvos que, si vos vo'éu, dilluns que vé sou empleat del Ajuntament, ab un bon sou, y ab pocas horas de tasca.

- Oh... Don Manel...

- Ascoltéu: en recompensa del favor que jo os faré, vos me n' havéu de fer un altre, que no os costara gayre per cert.

- Mani: tot lo que vulgui. ¡Som tan pobres la muller, els fillets y jo!..

- Per' aixó mateix: os convé cambiar de rumbo: fugir d' aquesta miseria que os rodeja y os roba la salut:

- Quan li agrahirém tots!.. Digui que haig de fer.

- Poca cosa: Diumenge com sabéu hi hán eleccions de diputats a Corts. Donchs com que 'ls partits contraris al no-tre volen guanyar lo que nosaltres desde fa tant temps vením governant, donchs pels medis legals, hem de procurar ferne una de grossa á fi y efecte de que 'ls contraris quedin desbancats.

- Molt bé.

- Vos, aniréu á la secció que os indicaré y, al anar á deixar una papeleta á l' urna, hi peguéu un bon cop de puny, procurant deixarla á trossos: á sota la gorra hi tindréu un plech de papeletas que, al mateix temps que esbotséu l' urna, deixéu que cayguin al damunt de la taula.

- Mes... no poden...

- Y arel Al carrer hi haurá gent meva que os donará protecció: procuréu fugir, y al endemá estéu apoltronat ab el vostre empleo.

- ¿Vol dir, que no 'm pot succehir res de mal?

- Fugiu. No es la primera que hi fet rompre, á la meva vida.

- ¿Es á dir, que jo al mateix temps de rompre l' urna, m' haig de treure la gorra fent caure las papeletas que tindré amagadas...

- Aixó mateix: al cap de vall: es cosa d' una petita trencadissa... Res ¿sabéu?

- Bueno: no ho hi fet may: 'm sembla que no 'm pot passar res... ¿veritat?

- No os hauria vingut á trovar á vos que sou un pobre pare de familia.

- ¡Ja te rahó! Cinch criaturas y cap d' ellas porta una mossada de pa á casa.

- Donchs féu lo que jo os dich y no passéu temor de res. Diumenge de bon matí veniu á casa y os acabaré de donar las darreras instruccions.

- No faltaré.

Va arribar el diumenge. El refiat obrer agoviat per la miseria, aná á la secció destinada pe 'l cacich Don Manel, á cumplr son encárrech. Las camas d' ell tremolavan: dessota la gorra hi duya un muntall de papeletas ben plegadas.

Entrá al col legi. Esma-perdut y mitj atontat aná de dret á l' urna... hi pegá un cop fort, que fou causa que 's rompés ab mil trossos... y avants de treure la gorra, una bastonada com cayguda del cel, el feu caure estebornit a terra llensant un gemach digne de llástima... Quan els interventors van veure al tupinayre que del cap li queya una pluja de candidaturas... de cops de puny: garrotadas y renechs no 'l van deixar...

Y ell avergonyit: plé de blaus y plorant se n' aná... més no sol: un guardia municipal l' acompanyava al jutjat pera ferli justicia.

Pocas horas, va estar detingut.

Quan el pobre obrer va sortir dels calabossos, aná á trovar á Don Manel pera dirli que li dongués l' empleo: ja que havia rebut sens pietat ni consciencia, un devassall de garrotadas dignes encare de mellor recompensa que una colocació.

Don Manel va rébrel ab disgust y rabia. Aixís que 'l va veure entrar aná de dret á n' el pobre obrer pera dirli boy petant de dents.

- Sou un totxo! M' ho heu fet perdre tot!.. Tanoca, més que tanoca!..

- Pero... Don Manel... ¿y l' empleo? - repetía éll suplicant.

- ¡Anéu al infern: que os el dongui Barrabás!..

Y l' infelís, sortí d' aquella casa, cor-prés d' una febra aterradora, y remugant entre dents ab llástima:

- ¡Que hi sigut asel!.. Per fer una rompedissa de vidre... m' hi quedat sense empleo, y ab una trencadissa d' ossos que 'm costará la salut... y la vida...

EMILI GRAELLS CASTELLS

VOLDRÍA...

Quan te veig assentada fent la baga
á n' el llasset que posas al teu gat
que tens demunt la falda carinyosa,
¡voldria sé jo 'l llas!

Y quan te treu las urpas
l' animalet ingrat
y vol donarte ab ellas sens clemencia,
el pago á tos afanys
per ferlo ben bonich y, á més, per serli
l' amiga de vritat
que li contas tos goigs y tas tristesas
en las nits al calor de vostra llar,
t' ho juro jo allavors també voldria
sé aquell llasset tan bell per escanyall

G. PEROCAFO Y RAS.

LO NOSTRE RETRATO**Maria Ciuró**

La premsa de Manila 'ns dona l' agradable notícia de que la nostra paysana avants dita, porta entusiasmat a n' aquell públich, com a *divette* graciosa y picaresca, cultivadora dels aixerits *complets* franceses.

La Ciuró, qu' es molt jova encare, y quina escola de cant es irreprotxable, pot dirse que figura ja entre las primeras estrelles d' aqueix género *charmant*, obtenint profitosas contractas.

LA TOMASA envía un carinyós saludo á la bonica artista barcelonina.

Del meu rebost

A la senyoreta T. K.

¿Duptas mos juraments, dona estimada?

No vuy que 'ls duptis més,
pots ben creure que son tots veritables
y que vajal ¿vritat que ja m' entens?

Jo no sé pas lo que 'm passa,
ni lo que tinch dintre meu,
figurat, dona volguda,
que penso en tu, quan te veig.

Com una rosa á punt de desfullarse
está mon cor novell,
donchs li falta tant sols una bufada
pera caure y no ferse casi res.

Ja que sempre me preguntas
el día qu' ens casarém,
ara vaig á contestarte;
¿sabs per Nadal?.. jo també.

¿De mon amor encara vols més provas?
jo ja no sé que fer,
si ab lo que ja t' hi dit no t' acontentas,
filleta, jo no sé que dirte més.

ALIV CHIRNE

A corre-cuyta

En un cinematógrafo s' armá 'l bullit de cal Ample ab motiu de que, al acabar una racció d' espectacle, un individuo repartía empentas als uns y als altres, y aixó feya que 'l públich no pogués sortir ab la comoditat que desitjava; fins que un dependent de la casa, mogut per las queixas de tothom, reconveni al entremeliat subjecte cridantlo al ordre. Y aquest replicá:— No 'm digui res; déixim estar... No faig cap mal á ningú. Jo soch molt obedient, ves si ho soch, que al llegir en la porta de fora «Empújese para salir» m' ha quedat á la memoria y, veliaqui; per aixó dono empentas.

RAMPILLS

TEMAS GASTATS

I

Radiant de majestat y d' hermosura
el sol omple los camps de maravellas
y al rebre lo seu bés flors y ponzellas
desclouhen los seus calzers ab dolsura.
Murmuran las fontetas ab finura,
butzinan joganeras las abellas,
y dins de las boscurias las aucellas
entonan cants d' amor y de ventura.
Y en tant se deixondeix la matinada
arreu joyosa escampa la rosada
un rosari de perlas lluminosas,
rosari que solfejan ab gaubansa
los tendres rossinyols mentres avansa
lo jorn entre 'ls somrisos de las rosas.

II

Ferit pe 'l tir malvat de un cassadó
un vell merlot devalla esmaperdut
y al caure entre 'l fullám desfallecut
exhala un crit de mort y de doló.
Un crit que repeteix ab gran tristó
l' eco del bosch, atent y resolut,
y per l' espay inmens queda perdut
com lo fúnebre toch d' una oració.
Y en mitj de una verdissa molt espessa
que bressa 'l ventitjol ab dolsa fressa
y enllumenan los últims raigs de sol,
una viuda suspira ab amargura
y ab temensa de la nit obscura
ploran uns orfanets ab desconsol.

III

Hermosa com la llum de trench d' aubada
es la llum dels teus ulls, ma dolsa aymía,
serena com lo rostre de María
y pura com lo bés de la rosada.
Aqueixa llum tant dolsa y tant preuhada,
espill d' amor, de goig y poesia,
es la llum que ab delit mos passos guía
es la terrena y mísera jornada.
Es ella la que 'm don' fé y esperança
en las horas amargas de racansa;
es ella ma companya benehida,
si un día me faltés ¡oh, Deu de vida!
lo meu cor destrossat per la amargura
quedaría morintse en nit obscura...

EMILI REIMBAU PLANAS

EPIGRAMA

Fa temps que díu la Mercé
—¡Sols visch de mon amor gran!—
Y es que son amor un Joan,
fa molt temps que lo manté.

P. B.

Els pujos de don Lecandro veus aquí com l'han posat;

el puntillo l'hi ha salido "un poquito desigual."

Impetuós y furient has fet corre á molta gent. ¡Mistral, Mistral mal carat! ¡Tens un buf reconagrat!!

ROMEA

La última obra d' en Rusiñol *El bon policia* no ha satisfet ni á amíchs ni á contraris.

L' assumpto d' ella, es de lo més inverossimil que havém vist en lo teatro y podría ser uu reguiar saynet si se donés una bona estisorada y quedés tota la obra reduhida en un acte.

Mes estensió es impossible.

Lo desempenyo bastant acertat distingintsi los senyors Soler y Capdevila.

Si bé al final del primer acte va ser cridat l' autor y hasta se l' hauría aplaudit si s' hagués presentat, al final de la obra se n' hauría endut una *ovació* desastrosa, capassa de decidirse á trencar la ploma pera no escriurer més per lo teatro.

Pera demá s' anuncia l' estreno d' un drama en dos actes *Esclats de la vida*, original del poeta ampurdanés Pere Colomer Fors.

NOVETATS

Tant *Les remplaçantes* comedia d' en Brioux, com *Le détour* d' Henry Bernstein, son brotadas ufanosas de la moderna literatura francesa.

No 'ns podém extendrer en apuntacions dels primors literaris d' aquestas duas obras, perque 'l temps apreta y la cosa vol calma, temps y espay...

Sols cal dirn' que l' una obra com l' altre tenen esplay dramátich, devassall de pensaments nous y diálech substanciós y artisticament fluit.

Las bellas de la llengua francesa... son tant escayentas!

Cal, llohar de ple-ple á la Suzanne Després, artista més que genial, fina y detallista fins al punt d' assemblars més son fer á la novella escola italiana que no pas á l' ampulosa dels grans mestres de la dramática de Fransa.

En aquest punt la Després, que 's pot aconvoyar al costat d' una Mariani, 'ns ha fet coneixer en sa *tournee* per Barcelona 'ls esclats d' una novella literatura y d' una manera de fer no acostumada dels artistas francesos.

La companyía es bona, nombrosa y rublerta de tota mena de detalls qu' ens la fan més estimable.

Per mor del vent, del temps, de la pluja... no va ser plé 'l teatro.

Es de sentir perque la Suzanne Després, no 's pot veurer pas tant sovint y s' ha d' aprofitar.

CATALUNYA (ELDORADO)

Aquesta setmana han estrenat *La reja de la Dolores* sarsuela en un acte, llibret d' en Arniches y García Alvarez, solfas dels mestres Serrano y Valverde (petit).

L' assumpto de la obra es vell y gastat.

Aquí 's tracta de fer viurer un' altre obra dels del *trust* sarsuelero madrileny, que sols va per fer *trimestres* y representacions.

Lo centralisme impera... ¡Visca el regionalisme artístich!

Descarregats d' aquets crits, que 'ns entorpía la ploma, hem de dir; que 'l públich riu... que 'l regocitj dels incidents may para... mes molts cops cau á lo grotesch y fins xavacá.

Manca 'l bon gust literari y musical.

No més han volgut entretenir un hora al públich sens reparar ab quins medis ho fan... es á dir si son de lley.

Els artistas, trayentne, fabas d' olla... mes que ni han que ja es fer prou.

GRAN - VIA

Ja hi torném á ser... ¡y quin esclat!

D' entremitj del cartell eternal del *género chico* s' ha d' triar *El arte de ser bonita* qu' han estrenat darrerament al tornar á obrir aquesta sala.

Passém per alt tots els coneguts, no més que saludantlos quant passen y parlém de l' obra nova.

Conté molts y ben encertadas situacions, rigurosament cómicas; de las que fan... riurer.

Hí han xistos de tots colors contant'hi el vermell y vert... ¡aixó sempre agrada, encara que s' en digui mall!

No es un *part* literari... ni menos un *gastament* musical, que de solfas se 'n sentan d' agradosas; tant que fins s' han de repetir.

Las decoracions son bonicas, potser més que bonas, y 'ls trajos y *atrés* de gust y luxu.

¡Lo que fa falta es llum á las baterías, sobre tot al apoteosis!

TIVOLI. - CIRCO EQÜESTRE

Ens han cregut, tothom l' ha anat á veurer... cada vetlla es un plé.

En Bertin es una mina d' or encunyat, per l' empresa d' aquesta casa.

Bon profit; que ben be s' ho ha guanyat, portantnos *novetats* tan xamosas com l' engrescadora... ¡ay! Monsieur Bertin.

Per poguer estimar tot el mérit *imiteur* d' aquest artista, s' han de coneixer 'ls originals qu' estafá... arribant á la ratlla de la caricatura alguns cops més may passa de la ratlla.

L' artista, sempre 's recorda qu' ho es; que treballa al devant d' un públich, y no decau ni un instant. Sempre está en situació.

Al fer aquets apuntaments setmanals, encara no hem vist els *tipos* nous que representa, mes no dup-tém... ¡prou que coneixém els coixos assentats!.. en Bertin tot ho fará be.

Aixó si no 'ns treu algún estrambot nou qu' hem sentit dir que 'ns guarda sorpresas, com aquella de *ventriloquia* que feu dijous passat.

UN COMICH RETIRAT.

I.A TOMASA

ABAMOT 23

La capa

No més fixantse en la capa,
pot deixarse ben sentat,
lo qu' es cessant, lo torero,
lo perruqué ó l' hisendat.

Ja han arribat y en tren exprés... especial.

No parlém de cap remat de bous ó moltons, destinats al *matadero*... ¡res d' aixó!

Han vingut de Madrid 73 personatjes, el *jeje* y 'ls *oficials*, del cos de policia de novell nomenament..

Son els mateixos qu' anavan per Madrid, esmaperduts, porque no tenian *consignacion* per pagar'ls el viatge.

A l' últim l' ánima piadosa de la Companyia carrilera 'ns els ha portat . ¡alabat sia *Corpus* que fa 'l dia *llarch!*..

Pero está escrit que la tal policia de seguritat, ha de passar son calvari, porque després dels fatichs del viatge... á l' arribar aquí, no tenia allotjaments... n' han dormit 73 ab 28 llotxas y dolentas.

Encara no han fet cap mal... y ja ningú 'ls vol.

¡Bona arribada!..

Aytals desordres, comproban un altre cop, com marxa la máquina de la administració espanyola.

Una vegada tot arreglat... ¡ja ho veurán quin treballar!

La tranquil·litat de la ciutat de Barcelona, ve ab aquets Xanxas... Gutierras y Lopez...

S' han acabat 'ls mals; ¡donem'ls una abrassada de bons germans, que 'ns venen á tenir compte! Ara ja tenim ni nyera!

D' aquí poch temps, tot. s' ha de saber... ¡fins quins son els que tiran las bombas!

¡Mes si 'l parlar en castellá no 'ls deixés lluhir la trassa! Porque aquí no entendrán á ningú... ni saben els recóns y reconets.

¡Ah! si ho fan malament, com s' ha d' esperar, podrém dir ab en Camprodón á *La tornada de 'n Titó*:

Ne t' emboliques Gutierras,
míra que 't farán malbién.

Lo *Telequino* es una maquinaria nova, destinada per son inventar á resoldrer el problema de la direcció y maniobra dels barcos á distancias llargas, prenent 'ls serveys de la telegrafia sens fils.

Las provas s' han fet ara á Bilbao, ab gros éxit... mes no s' poden seguir porque fa massa mal temps.

L' autor, qu' es un espanyol, vol seguir fent provas per la primavera vinenta.

¡La feta, ja es ben segura!

Parlant en Salmerón al Congrés, de las eleccions de Madrid, els ha dit als del govern unas vritats com temples.

Primerament diu que qui n' ha de respondrer, es l' alcalde.

Després afegeix que figuran com electors. vehins de las casas de *lenocinio* y que al carrer del costat mateix del palau del Senat, que no més hi ha una casa, n' hi posan di-vuyt.

Al municipi de Madrid .. s' hi fan els *embutzats* .

Conta: que 'ls sucesos del 8 de Septiembre van quedar en

grotesch... porque per una gran sort, no arribaren á trágichs.

Que 'ls paisans no van tirar cap tiro.

Qui va disparar las armas, fou la forsa... y qui 'ls ho va manar, no fou pas lo gobernador civil.

¡Qui va ser?

¡Qui va mourer el rebombori?

¡Ja pot traure la cara, que tots 'l coneixém y no pas amagars á las ombras!

Dos actas del distriete de la Universitat, eran de la mateixa lletra, que s' assembla com dugas gotas d' aygua á la del secretari particular d' un alt personatje.

Censura: las rondas volants d' electors falsos... y á mils de barbaritats.

¡A Madrid! ¡Si que ho fan be!

¡Quins exemples!

Lo viatge del rey d' Espanya á l' Alemanya... es una festa que may para; ápat, seguit de casseras, balls y funcions teatrals.

¡Be s' ha de conèixer... que hi va á cercar xicotat!..

Don Alfons XIII, ara sembla que 's vol casar ab la duquesa de Meklemburg, que se 'n ha anat á Postdam, ab l' excusa de visitar la seva cosina, Cecilia, la muller del Kromprinz.

¡Mes hi es per pendrer vistas!

D' aquesta María Antonieta, ja se 'n va parlar quan treyan y posavan noms de princesas per casar el rey.

Al palacio de mármol, s' han fet las presentallas.

L' agraciada... ¡sembla que va de veras!.. te 21 anys, es guapa y d' ulls blaus de rassa germánica.

Al demés, aquesta duquesa es cat'lica, qualitat que trovan indispensable per ser reyna d' Espanya.

Els diaris alemanys, no amagan gens, que l' emperador Guíllerm, trovaria gust en fer aquest matrimoni, assegurant las amistats ab nosaltres els espanyols...

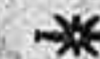
¡Aquets emperadors, també beuen á galet!

Tractant d' aquest matrimoni royal, la *Gaceta de l' Alemanya* del Nort apunta:

«No voldriam pas qu' es celebrin esponsalícis, entre 'l rey d' Espanya y una primcesa Alemanya, sols 'l punt de mira polítich, porque l' Espanya, com Fransa y Inglaterra son de la lliga de las potencias mediterráneas.»

«A més, faria entrar á las habitacions dels prínceps alemanys, la bafarada clerigal de la terra d' en Loyola.. del terror de l' Inquisició.»

Avants de deixar anar son encàrrech de policia, va volguer fern' una de las sevas 'l general Trepoff de Russia... qu' entre mitj de la neu que l' embolcalla, está cremant en flamas vivas.

Va ordenar que 'ls presoners per revolucionaris, fossin á la disposició de las autoritats autócratas de Cronstadt.

Lo barco que 'ls conduhia, pujava amunt 'l riu Neva; més 'ls marinos presos, van desarmar la tripulació, fentse amos del navili.

Lo barco compareixia á Cronstadt, onejant al pal major bandera vermella.

Poble, mariners y soldats del port; 'ls rebian ab fermas aclamacions... y s' empenyan per veurer'ls entrar.

Duas horas després del desembarch, tota la ciutat, 'l port, l' arsenal y forts militars, eran á las mans dels revolucionaris, qu' empaytaván á las tropas no revolucionadas als quartels mateixos.

Aquestas, eran de cosachs, solzament.

Las tripulacions dels altres barcos de guerra, barats al port, feyan causa ab 'ls rebels.

Els cosachs no paravan de fer foch de canóns, desde 'ls forts que guardavan, qu' eran ja ben pochis.

Alashors 'ls dels barcos, vam rompre en horrible bombeig, al damunt de las fortalses.

Horas més tart, després d' un bon desembarch dels revolucionaris qu' eran uns quante milers, ajudavan als obrers, dirigits pe 'ls comités revolucionaris y saquejavan l' arsenal, prenent armas y municions que 'ls mancavan.

Lo regiment dels dragons de Petheroff, considerat 'l mellor de las tropas de la guardia Imperial, 's va rendir sens batrers.

Lo dels llancers de l' Emperatriu... fou aniquilat, després de lluyta horrible.

Els revolucionaris de Cronstadt son mes de 15.000 homes, que dominan la ciutat y 'ls barcos.

Las tropas del govern del Czar, corren per tot arreu.. y més que pe 'ls moments dominin 'ls esclats revolucionaris, la Russia está dins d' una encesa guerra per combatre l' autocracia.

*

Els alts poders de Russia, ja tenen determinada la concessió de l' autonomia á Polonia.

En White... lo general més lliberal del Rus, ja no pot aguantar més, 'ls quefers del govern, ni 's trova prou potent per apaibagar la situació revolucionaria...

Corren greu perill y no están segurs al damunt de las espallias 'ls caps dels autócratas...

La por es molta, y tots s' amagan, porque s' han acobardit.

Dihen que 'l Czar, fa á ministre d' instrucció pública al comte en Lleó Tolstoi.

També podria ser que 'ls remeys no hi fossin á temps.

*

¿Quin podria negar l' organissació electoral més perfeccionada al partit Catalanista de la Ciutat de Barcelona?

Si algú ho fes, se 'n tindria d' entornar ab la qua entrecamas. al veurers 'ls resultats de l' elecció municipal del darrer diumenge.

Els dotze regidors que 'ls Catalanistas s' han guanyat, son tots 'ls que presentava 'l partit.. y tots ben lleyalment,

No 's pot amagar tampoch, á tots quants fan l' ull viu. com las desidencias y rahóns, més personals que no pas políticas, han emboyrat lo triomf de l' Unió Republicana.

Si l' Unió fos veritat.. tindrian quan de menos tres puestos més dels que s' han guanyat 'ls Republicans Unionistas.

Malgrat aquesta tara, l' Unió Republicana, pot ben albars de tenir al Consistori Barceloní, una majoria de trenta regidors, l' any 1905.

Cal que la seva gestió sia profitosa per la ciutat comtal y que sens olvidar l' ideyal de son partit, fassin Barcelona nova.

S' ha de regoneixer á tots, una sinceritat electoral, ab la que 's poden enmirallar 'ls de la Cort d' Espanya, qu' en lloch de donar llum... donan fum...

La Lliga Regionalista per un costat y Fraternitat Republicana per un altre, han mostrat bona diligencia y han rebut las primicias del triomf de sos partits.

Lo govern civil, centre del centralisme governatiu, per no mancar á la consuetut establerta, y eixintse de son cen-

tre, es estat 'l darrer en gaudir las novas de la lluyta electoral. ¡es clar!

Dels demés partits, no cal pas fern' esment; son pegats en un banch.

La guardia civil y la policia... ben balders.

Entre vehins

—Vehineta!... ¡Vehineta!

—¿Quí 'm demana?

—Un seu company.

—De mi que vol, qué desitja?

—Que 'm fassi un favor molt gran.

—En lo que puga servirlo disposí de mi, ja ho sap.

—Mercés tantas, no ho mereixo.

—Miri d' enllestir, qu' es tart.

—Lo cas es que com s' atansa

lo moment de comensar lo grandíós xeflis macábrich.

voldria estar preparat, porque jo ab aquestas cosas

hi tinch trencada la ma,

puig quasi tota ma vida

qu' hi exercit de *concejá*.

¡Si n' hi fet de sacrificis

pera fer be á la ciutat!

Cada día y á tot hora

tenia *techs oficials*.

fins qu' al últim fa pochis mesos

vareig morirme d' un fart.

—Pro d' aixó qu' are m' explica que 'n tinch de fer jo?

—Veurá,

l' hi deya pera que vegi

el perquè li he demanat...

—Qué necessita?..

—Una agulla

pera escurarme 'ls caixals.

MANSO N.º 1

Las duas vergonyas

A serví aqui Barcelona

una nena va vení

una nena tant bufona

que semblava un serafí.

Més era tant vergonyosa

quan una senyora veyá

que sa galteta preciosa

gran rojó, tot seguit treya.

—

Ignoro qu' haurá passat

puig se passeja ab salero

ab son cos ben enjoyat

roba bona y gran sombrero.

Y veyent una amiga ara

que sols porti mocadó

la rojó li vé á la cara

y trenca al punt de cantó.

QUINITO

De conquista

—Per vosté jo 'm mataría:
jo per vosté... ¿que no 'm sent?
—No 'n sento de poca-soltas
¡que fa vent!